

a kép hátoldala

180. ► PERLROTT CSABA VILMOS (1880-1955)

Falusi utca
Hátoldalon: Szász kisváros

Olaj, vászon, 58x71 cm
Jelezve balra lent: Perrott Csaba

Kezdő ár: 6 000 000 Ft / 19 355 EUR
Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft
Estimated value: 25 806 – 32 258 EUR

1
2

1. Perrott Csaba Vilmos: Pócsmegyeri táj, 1922 magántulajdon

2. Perrott Csaba Vilmos: Patakpart Nagybányán, 1923 körül magántulajdon

NAGYBÁNYA – PÁRIZS RETOUR

Az ifjú Perrott Csaba Vilmost nem kisebb személyiség, mint maga Ferenczy Károly küldte Párizsba tanulni. Perrott „fejlődéstörténete” a neós mozgalom regényének egyik legizgalmasabb és egyúttal példaszerűnek is tekinthető fejezete. Párizsban Perrott hamarosan „rá-talált” Matisse műtermére és a mester legkiválóbb magyar tanítványaként vonult be a magyar művészet történetébe. 1907-es hazatérésekor azonban nem fogadta osztatlan lelkesedés Perrott fauve színkezelésű műveit, így útja rövidesen Kecskemétre vezetett, ahol kiváló művekben sikerült ötvöznie Gauguin és Cézanne posztimpresszionizmusát a nagybányai tájkép-hagyománnyal. Perrott azonban még korántsem ért révbé a Kecskeméti Művésztelepen. Az I. Világháború után feleségével, Gráber Margittal együtt az önkéntes emigráció útját választotta. Először a Felvidék festői városait járták be, majd Németországban töltöttek néhány évet olyan gyönyörű kisvárosokban, mint Wertheim am Main. 1924-ben tértek haza, s ekkor már Perrott Nagybányán is megtalálta művészetének értő közönségét, így nyaranta ott dolgozott, miközben a teleket gyakran Párizsban töltötte.

MATISSE HELYETT CÉZANNE

Az Utcarészlet fákkal és a Szász kisváros kettős képe a kalandos életút finom esszenciáját nyújtja. Matisse iskolájának extravagáns koloritja már csak nagyon óvatosan fűszerezi a hagyományos, nagybányai, naturalista színvilág jól bevált fogásait. Nagyjából ugyanilyen irányú tendenciát állapíthatunk meg a német expresszionizmus korábban jóval erőteljesebb művészi recepciójának tekintetében is. Talán csak a szász kisváros éles csúcokban végződő ormfalai őriznek valamit a korábbi németországi városképek (*Wertheim am Main*, 1921) hangulatából. A festményeket szemlélve igazat adhatunk Perrott szigorú kritikusanak Kállai Ernőnek: „Szerencséjére Perrott-Csaba Matisse felé sandítva is Cézanne-ra akadt. ... Cézanne térbeli mélysége, plasztikai ereje, eszközeinek bonyolult sokadalma mindenestre több és rokonabb támaszpontot nyújtott a számára.” (Kállai, 1925, 59.). Néhány sorral később találjuk azt a Kállai-megjegyzést, ami egyáltalán nem alaptalanul mindmáig egyik meghatározó eleme a Perrott-recepciónak: „Ahol ... közvetlen kapcsolatban maradt naturalista gyökereivel, ott gyakran igen szerencsésen éreztetni a föld, a házak, fák és felhők jelenségalmazában a súly, tömeg és térbeli elhelyezkedés logikus rendjét.” (Kállai, 1925, 60.) Olyan ítélet ez, mely az Új magyar piktúra radikálisan avantgárd kontextusában Cézanne egyik legelkötelezettebb magyar hívének szájából egyértelmű dicséretként hangzik.

„FÉL LÁBBAL A FÖLDÖN”

Rózsa Miklós a nagyközönségnek szánt kritikájában egy kedves Szinyei-anekdotával világított meg Perrott művészetének értékét: „a művészetben, akár a biliárdjátékban nem gílt a lökés, ha a játékosnak legalább a fél lába nem éri a földet.” (Perrott, 1938. 149.) A magyar modern festészet egyik doyenjétől származó idézettel Rózsa Perrott művészetének kiegyensúlyozott kettősége kívánt rámutatni. S az anekdota eredeti irányát megfordítva azt hangsúlyozta, hogy Perrott csak fél lábbal állt a nagybányai földön, a másikkal mindig új utakat keresett. A metaforákon túl, kettős képünk kapcsán még annyit érdemes megjegyeznünk, hogy Perrott festészetének kettősége a húszas években is olyan színvonalas műveket eredményezett, amelyek felveszik a versenyt a korábbi évtizedek ismertebb festményeivel.

Hornyik Sándor

